

Splošne vesti

— Razrešena sta vršilca dolžnosti bankških šolskih nadzornikov gg. Andrej Skulj in Fran Drnovšek ter vrnjena kot nadzornika za srez Ljubljana okolica vzhodni in zahodni del. Za vršilca dolžnosti banskega šolskega nadzornika je imenovan g. Ivan Štrukelj, šolski upravitelj manjšinske šole v Ljubljani.

— V zadnji št. »U. t.« je napravil tiskarski škrat iz 50 letnice CMD 80 letnico. Upamo, da so čitatelji to sami opazili in popravili.

ZAHVALA za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli, od blizu in daleč, ob smrti naše prerano umrle, nepozabne in nenadomestljive, predobre mame, gospe Pepine Sardoč roj. Škof, soproge šol. upravitelja, kakor tudi za poklonjeno cvetje in prekrasne vence ter nadvse častno spremstvo na njeni zadnji poti — se tem potem vsem najiskreneje zahvalujemo. Globoko žalujoči Sardoč Adam z otroki Nado, Sonjo in Mirico. Št. Ilj v Slov. gor., 22. 9. 1935.

† IVANKA BOHINC

Sarajevska skupščina nam jo je kar lahko, brez hrupa odvzela. Ne ravno zgodaj, pa vendar nepričakovano hitro. Zaradi odsotnosti ji nismo utegnili slediti na njenem zadnjem potu.

Kdor jo je poznal, jo je ohranil v toplem spominu, onim pa, ki niso imeli prilike, da bi se z njo seznanili, naj veljajo naslednje vrstice.

Eno leto sem bil star, ko je prišla kot učiteljica v Cerklje pri Kranju; ko sem zapustil učiteljske, sva se sešla na cerkljanski šoli kot tovariša in usoda je hotela, da sem bil 15 let še njen upravitelj, kar je ni prav nič motilo, nikdar ne ozlovoljilo.

Skrbna, marljiva, kakršno sem dobil, taka je ostala prav do svoje upokojitve. Bavila se je s prvim razredom dolgo dobo polna 44 let, in vsa na prvem službenem mestu. Kakor da bi hodila po šapicah, je bila njena hoja, in kot lahen dihjal ves njen govor, tako v šoli, kakor izven nje.

Tudi na njena šolska vrata so pričele trkati »formalne stopnje«, »biološka metodae«, »novodobno risanje brez pik« i dr. Ni je to vznemirjalo, ne spravljal v zadrego, saj smo si — bilo nas je 5 — tako prijateljsko izmenjavali svoja mnenja in preizkušnje, da ni bilo nikomur potrebno, priti v kakršnokoli zadrego.

Poznalj se nismo ne kot mladi in stari, ne kot nadarjeni in podrejeni, ne kot politiki, pa smo se vendar toplo podpirali, kadar je vnanja vihra udarjala ob šolska vrata. Zlo javnega življenja nas ni moglo razdvojiti.

Pa njena skromnost, čudovita ljubezen do sorodstva, ki mu je žrtvovala vse, prav vse do svoje zadnje skorjice, je bila skoroda nepojmljiva.

Tiho je zaprla za seboj šolska vrata in neopaženo odšla v Ljubljano, kjer je zadnjih deset let življenja posvetila kot pelikan doraščajočim otročičem iz družine njene sestre, prav tako tiho je legla v bolniško posteljo in nalahno zatvorila za seboj vrata posvetnega življenja. Hvaležen spomin tli v naših srcih, ki smo Te ljubili, cenili in spoštovali, draga Ivanka!

— Pedagoška centrala v Mariboru. Na želja članov izven Maribora bo knjižnica P. C. uradovalec odslej razen ob četrtkih od 15. do 17. ure tudi ob nedeljah od 10. do 11. ure. — Izposojevalce, ki imajo knjige izposojene že nad 3 mesece, nujno prosimo, da jih vrnejo čimprej, da bo omogočeno redno in uspešno delovanje knjižnice. — Odbor.

— Rejec malih živali, najnovejša številka edinega res strokovnega lista za pospeševanje reje malih živali je ravnozar izšla. O raznih vrstah zastrupljenja pri perutnini piše dr. Kocjan Leon, šol. upr. Gosak Josip pa daje navodila, kako je ravnati s perutnino v tem času. Sledi opis golobov pavčkov izpod peresa g. Petelina Ivana. V daljšem članku opisuje g. Kuntara Vilko angorško volno, prejo in kožušvino. Članek krasijo lepe slike s potovalne razstave društva rejcev angorških kuncev v Kočevju. Zvezni sodnik Kelnarič Jože piše o delu pri kanarčkih v septembru, o vzrokih nazadovanja naše ovčereje pa strokovno utemelji priznani strokovnjak na tem polju srez. ekonom g. Hladnik Jakob. Ne manjka tudi članka o kozjereji, v katerem opisuje g. Krištof Franc kozjerejo nekdanj in danes. G. Savinski Oskar veče razlaga o naših ribicah, rdečeperkah in klenih. Važna so navodila g. Goriupa Franca, kako naj vzgajamo naše pse. Sledi daljši podlistek, poročila Zveze in društev, drobne novice in opisi razstav, ki so jih priredila društva, razdelitev nagrad itd. List Rejec malih živali, ki ga vodi in urejuje šol. upr. Inkret Alfonz, izhaja danes že v 2000 izvodih in je glasilo 26 društev za rejo malih živali in obenem glasilo Zveze društev rejcev malih živali v Ljubljani, kar je dokaz, da je vsebinsko vsestransko na višku in je list tudi opremljen s originalnimi slikami in fotografijami. Za reje malih živali je ta list danes edino res strokovno čtivo, ki poučuje in vodi reje in društva za rejo malih živali. Naroča se pri uredništvu v Šenkovem turnu ali pri upravi v Kočevju.

— Novi slovenski dnevnik »Glas naroda«, ki ga izdaja »Narodna prosveta«, reg. zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani, je najcenejši slovenski dnevnik. Od 25 Din je znižana naročnina na samo 12 Din mesečno. Zadruga osniva daje listu dvoje pomembnih možnosti: 1. nizka naročnina — ker zadruga ne išče na račun naročnikov materialnega dobička kot druga kapitalistična časopisna podjetja, 2. neodvisna smer — ker more vsakdo postati soddlojučujoč član zadruga — izdajateljice. Naročite »Glas naroda« z dopisnico na naslov: Uprava »Glas naroda«, Ljubljana, Nebotičnik (Tel. 38-55)

— »Glas naroda«. K oglasu »Glasa naroda«, ki je bil poslan upravi »Učit. tov.« ter je priobčen med vestmi v današnji številki pripominjamo, da ne odklanjamo oglasov ostalih dnevnih listov. Načeloma stoji JUJ na stališču, da učiteljstvo čim več in vsestrano čita ter si s tem ustvari čim objektivnejšo samostojno sodbo o dnevnih dogodkih in vprašanjih. — Uprava »Učiteljskega tovariša«.

— »Glas naroda«. K oglasu »Glasa naroda«, ki je bil poslan upravi »Učit. tov.« ter je priobčen med vestmi v današnji številki pripominjamo, da ne odklanjamo oglasov ostalih dnevnih listov. Načeloma stoji JUJ na stališču, da učiteljstvo čim več in vsestrano čita ter si s tem ustvari čim objektivnejšo samostojno sodbo o dnevnih dogodkih in vprašanjih. — Uprava »Učiteljskega tovariša«.

— »Glas naroda«. K oglasu »Glasa naroda«, ki je bil poslan upravi »Učit. tov.« ter je priobčen med vestmi v današnji številki pripominjamo, da ne odklanjamo oglasov ostalih dnevnih listov. Načeloma stoji JUJ na stališču, da učiteljstvo čim več in vsestrano čita ter si s tem ustvari čim objektivnejšo samostojno sodbo o dnevnih dogodkih in vprašanjih. — Uprava »Učiteljskega tovariša«.

Učiteljski pravnik

— § Ročni katalog 1935./1936. je izšel zaradi tiskarske stavke šele pretečen teden in je bil že razposlan cenj. naročnikom. Kdor se ni naročil te priročne in koristne zbirke z navodili za izvrševanje vseh zakonskih predpisov in obrazci za vloge itd., naj stori to čimprej, dokler traja zaloga. Znesek 17 Din za Roč. kat. se visoko obrestuje, če pomislimo, da obvarujejo zbrana navodila čestokrat velike škode.

Naša gospodarska organizacija

UCITELJSKI DOM V MARIBORU

Poročilo o obnem zboru.

Navadno so bili doslej občni zbori našega doma okrog božiča. Letos pa je bil 8. avgusta in sicer na željo kuratorija, ki upravlja internat doma. Upravno leto zadruga se nam, reč krije s šol. letom. In letos je potekla triletna poslovna doba, kakor jo določajo pravila. Da bi nudili novi upravi, nadzorstvu in kuratoriju priliko, da prične že z novim šol. in poslovnim letom z delom v prosepah zadruga in internata, zato je bil sklican občni zbor o počitnicah. Kljub počitniškim dnevom pa je bila letos udeležba boljša od prejšnjih let. Bilo je navzočih nad 30 zadrudnikov. Zeleni pa je, da bi bila poleg zadrudnikov vsakokrat zastopana pri takih občnih zbora vsaj vsa sreska učit. društva iz področja mariborskega Učit. doma.

Občni zbor je vodil načelnik zadruga tov. Hren, zapisnik tov. Blažič, overovatelja pa sta bila oba Vomerjeva.

Uvodoma je podal predsednik kratek pregled o razvoju zadruga v preteklem letu. Vkljub težkim prilikam, ki ovirajo normalni razvoj vseh gospodarskih in socialnih ustanov, je bilo delovanje te naše stanovske zadruga še precej zadovoljivo. Iz založbe je šlo v preteklem letu nekaj manj blaga, ostalo je sicer tudi nekaj več računov ob zaključku poslovnega leta neporavnanih, a ta majhna razlika je razumljiva v sedanjih dobi gospodarske krize. Prav povoljno pa se razvija internat doma, ki si je v kratki dobi pridobil kljub raznim težočam dober sloves tako v učiteljskih, kakor tudi v izvenučiteljskih krogih. Žal, da ne more sprejeti v svoje varno

in dobro okrilje vseh prijavencev. Naša najbližja skrb bodi, da ga povečamo in da omogočimo sprejem tudi dekletom. Upajmo, da se uresniči tudi to.

Kot tajnik je poročal tov. Blažič. V preteklem letu je naraslo število zadrudnikov za 26, deležev pa za 36; umrli so trije zadrudniki. Koncu poslovnega leta je imelo 138 zadrudnikov 214 deležev. — Število zadrudnikov in deležev sicer počasi raste, a vsaka je še mnogo premajhna za tako važno stanovsko ustanovo, ki ima na svojem področju okrog 1500 učiteljev. — Uprava in nadzorstvo delujeta v lepem soglasju in sta imela 4 skupne seje.

Blagajniško poročilo je podal tov. Kožuh, računski zaključek pa je tolmačil tov. Vomer. Denarni in blagovni promet sta izkazala skupno z internatom 1.650.860 Din. Zadruga obremenjujejo prevzeti vknjiženi dolgovi ob nakupu doma, visoke obresti in prevzem velikih zaostalih obresti. Tekom zadnjega poslovnega leta smo dosegli, da smo vsaj na tekočem in nas ne mučijo več zaostale obresti. Vsi skupni vknjiženi in blagovni dolgovi znašajo 413.000, ki so pa docela kriti z vrednostjo založbe. Ta razmeroma visok dolg, ki zamogli izdatno znižati, ako ne bi bilo neobhodno potrebno investirati denarja v obnovitev založbe z novimi nakladami. — Internat se upravlja po načelu, da se vzdržuje sam. Le obresti in amortizacijo vknjiženih bremen nosi zadruga. — Darila v preteklem letu so nekoliko nazadovale. Znašala so 36.848 Din. Med večjimi darovi je omeniti zbirko učiteljstva 5596 Din za počastitev spomina osvoboditelja naše severne meje in velikega prijatelja učiteljstva generala Maistra. Dalje CMD, Banska uprava, Nabavljalna in Kreditna zadruga v Mariboru, Učit. tiskarna, volilo š. tov. Volca in pa učit. društvo ptujškega sresa, ki je kakor druga leta tudi letos darovalo 829 Din. Drugo so dale priložnostne zbirke.

Za kuratorij, ki upravlja internat, je poročala predsednica tov. Mešičkova. Kuratorij je imel redne mesečne seje, dobil vpogled v vse podrobnosti re in njih razpravljal. Le z intenzivnim in požrtvovalnim delom je bilo mogoče dvigniti internat na sedanjo višino. Poleg kuratorija imata za to gotovo največ zaslug upravniki doma in njegova soproga.

Za njo je podal daljše in prav zanimivo poročilo o internatu z ozirom na gospodarski stroj, kakor tudi z ozirom na življenje v njem tov. Lovše. To poročilo, ali pa vsaj njegov izvleček, priobčimo ob priliki v našem stanovskem glasilu, ker bo prav gotovo zanimalo tudi širšo učit. javnost.

Po daljši stvarni debati je poročal predsednik nadzorstva tov. Klemenčič, da je nadzorstvo ponovno natanko pregledalo zelo obsežno poslovanje uprave v vseh njenih področjih, kakor tudi rač. zaključek ter našlo vse pravilno in v najlepšem redu. Zato je predlagal odobritev rač. zaključka ter razrešnico upravi, kar je bilo sprejetj soglasno.

Mladinska matica

ZNIZANJE PREJEMKOV IN MLADINSKA MATICA.

Posledice odredb glede znižanja uradnih prejemkov se najbolj jasno izražajo v celicah, ki so uspevale in delale le s pomočjo prostovoljnih žrtev in dela uradniškega stanu. Lahko brez pretiravanja trdimo, da je naša kultura sestavljena iz takih celic. Uradniški stan je duša in telo skoroda vseh kulturnih edinic; ako odpove, preneha pulzirati življenje v njih in grozi jim propast.

Posebno naš stan je v dobrih in slabih časih nesebično žrtvoval vse svoje sile za razvoj kulturnega dela med narodom. Premnogokrat je namesto hvale prejemal grajo, za plačilo udarce. Pa je vzdržal, ker se je zavedal svojega poslanstva.

Ene takih samo naših kulturnih celic je Mladinska matica. Njen razvoj je dosegel tako višino kot malokatera kulturna institucija na Slovenskem. Koliko učiteljskega truda je bilo potrebnega za ta razmah, ve le oni, ki je to delo opravljal v časih najhujše gospodarske krize. Ves učiteljski stan je pomagal vleči plug te naše nove brazde. Seme je rodilo stotero in danes se z Mladinsko matico lahko predstavimo s ponosom vsem kulturnim narodom. Mladinska matica je sad našega skupnega dela in napora.

Ali bomo res pustili, da shira drevo, ki je tako vzcvetelo?

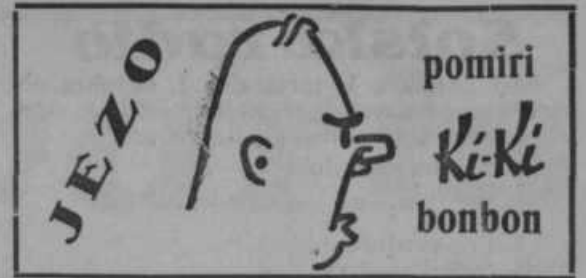
Še nekaj je, kar nam odsvetuje, da bi ne posvetili še nadalje svojih moči Mladinski matici. Publikacije te naše ustanove se niso izdajale zaradi tega, da bi se pred svetom postavljali z nakladami, v katerih so se tiskale. Njih namen je bil ustvariti že v mladini pravo duhovno orientacijo in jo usmeriti v to, da bo njen pogled v življenje boljši in širši od pogleda njihovih staršev.

Morda se ta mladina, ko doraste, vzgojena po Mladinski matici, ne bo z nizkimi instinkti veselila udarcev, ki padajo na nas v zadnjem času, temveč bo logično spoznala, da vsak udarec, ki pade na uradništvo, odjekne v enaki meri v gospodarstvu kmetijskega stanu.

Časi so težki in malodušja dovolj, vesolja do dela malo, ali vendar smo prepričani, da bo kljub vsemu naše članstvo z nezmanjšano silo šlo na delo za stvar, ki jo je tako težko ustvarilo. Saj morajo končno le priti časi, ko bomo spet lažje zadihali.

Tiste šole, ki lani niso dobile knjig, ker niso plačale vseh števil »Našega roda«, jih lahko še vedno dobijo, če plačajo zaostale številke lista in doplačajo še 2/50 Din za knjige.

Kljub krizi se je lani število naročnikov na »Naš rod« v primeri s predlanskim letom zvišalo za 1000. Tudi letos ne smemo zaostati

PROIZVOD: »UNION« ZAGREB.

Volitve so se izvršile soglasno in dale tale izid: Načelnstvo: načelnik Hren, njegov namestnik Rajšp. Odborniki: Blažič, Kožuh, Verk, Tomažič, Tončka Šijančeva. Namestniki: Lešnik, Ledinek in Tajnik. Nadzorstvo: predsednik Klemenčič in odborniki: Koropec, Petrič, Lukman, Vomerjeva. Razsodilšče: Vrečko, Purkhart, Cvetko Ivan. Namestnika: Šijanec in Ogorelec. Kuratorij: predsednica Mešičkova, Dojčinović. Upravo bo zastopal v kuratoriju Hren, nadzorstvo pa Lukman. V smislu pravil prideta v kuratorij še Vomer in Crnovškova.

Pri slučajnostih se je sprejel predlog kuratorija, da ostane preskrbnina v internatu na dosedanji višini. Dasi znaša nominalno 500 Din, pride faktično vsled odpisov ob večjih odmorih povprečno mesečno le na 447,50 Din.

Predsednik je z zahvalo in bodrilimi besedami zaključil lepo uspeli občni zbor.

—g Članom Učit. samopomoči. Uprava US vam je v teh dneh razposlala položnice za 354. do 356. smr. primer; ti so: Lesnika Michael, Studenci pri Mariboru, Lužar Marija, Ljubljana in Sardoč Josipina, Št. Ilj. Članski prispevek znaša za samce 16 Din, za zakonske pare 31 Din. Zaostankj so zelo visoki! Vsi zamudniki so prejeli v teh dneh obračune, ki naj jih takoj poravnajo. Blagajna je prazna, ni denarja za podpore, komaj še izplačujemo posmrtnine. Blagajna je izdala za posmrtnine in podpore v septembru skoro Din 60.000—, prejela pa komaj 30.000 Din. Tako ne more iti dalje! Uprava vljudno prosi vse zamudnike za članske prispevke kot za obroke podeljenih podpor, da redno in vse zneske točno nakazujejo blagajni. — Položnici smo priložili letak. Prečitajte ga in se odzovite!

Učiteljska fiskarna

—t Gg. šol. upravitelje, učitelje in učiteljice opozarjamo, da je pravkar izšel ročni katalog za leto 1935./1936., katerega imata v zalogi Učiteljska knjigarna v Ljubljani in njena podružnica v Mariboru. Cena vezanemu izvodu je 17 Din.

Osebne zadeve

—i Napredovali so učitelji(ce) v V. skupino: Hren Anton iz Studencev; v VI. skupino: Menard Viljem iz Novega mesta, Menhard Alojzij iz Topolščice, Mlekuž Vekoslav iz Ljubljane, Pahor Marija in Gvidon iz Skarvne, Pleskovič Ilka iz Trbovelj-Vode, Poenta Viktor iz Resnika, Vičič Stanko iz Bočne, Vittori-Lehmann Andreja iz Središča, Womer Angela iz Maribora, Ivanetič Alojzij iz Novega mesta, Jevšenak Antonija iz Sv. Lovrenca na Pohorju, Lazar Ana iz Čemšenika, Groznik Josip iz Hrastnika, Zgur Elza iz Toplice pri Zagorju, Stiene Serafina iz Sostrege, Tominec Vekoslava iz Slovenjgradca; v VII. skupino: Bratok Rudolf iz Radeč, Bregant Zora iz Frankolovega, Bizjan Fran iz Tržišča, Boc Boris iz Oneka, Bonča Leopold iz Zelezne gore, Božič Adalbert iz Trbovelj-Vode, Baškovič Ivan iz Dobrnič, Burdian Karolina iz Šmarja pri Jelšah, Drekonja Ciril iz Turnišča, Demšar Miroslava iz Dol. Logatca, Rojce Ana iz Rakeka, Ruželj Zora z Brezja, Taufer Vida iz Stične, Tanasković Marija iz Šmartna v Rožni dolini, Čuk Franjo iz Radeč, Čonč Karolina iz Jarenine, Šetine Marija od Sv. Pavla pri Preboldu, Šetina Marija iz Šmartna ob Paki, Štubel Miroslav iz Murske Sobote, Gerlane Bogomil iz Celja, Gorup Franc od Sv. Florjana v Dolju, Gorup Celestina iz Krčevine, Golobič Amalija iz Cezanjevcev, Grom Milan iz Babnega Polja, Kavce Marija iz Kranja, Kramberger Josip iz M. Sobote, Kraševce Danica iz Toplice, Klemenc Franc iz Sevnice, Klemente Avguštin iz Zg. Doline, Košutnik Silvester od Sv. Pavla pri Preboldu, Kogoj Ana iz Griž, Kukovec Cecilija od Sv. Tomaža, Kuljš Helena iz Rudnika, Sojer Stefanija iz Kočevja, Stopar Ivan iz Tržišča, Stopar Stefanija iz Tomišlja, Stukelj Vida iz Frankolovega, Fatur Josip iz Dobrave, Ferencak Edmund iz Dola pri Hrastniku, Horvat Franc iz Kančevcev, Humar Franjo iz Škocijana, Medic Stefanija iz Puščave, Mihelčič Hilda iz Toplice pri Z., Milavec Josipina iz Unca, Pavlič Albina in Ivo iz Koblja, Peunik Erna iz Mozirja, Pečarič Jerica iz Studenca, Petelin Albin iz Škrilja, Predan Lea iz Mozirja, Pirc Joža iz Vel. Trna, Podboj Marija iz Ljubljane, Povh Vaclav iz Dramelj; v VIII. skupino: Regoršek Avrelija iz Selnice, Jezeršek Vera Franciška iz Voklega, Samsa Marija iz Izlakov.

za lanskim letom! Doseči moramo vsaj 22.000 naročnikov! Opozarjamo, da posveti letos »Naš rod« posebno pozornost nižjim razredom osnovnih šol.

»Istra« o publikacijah M. M. V 29. šte. »Istra«, ki izhaja v Zagrebu, je izšla ocena »Našega roda« in knjig M. M. O »Našem rodu« pravi kritik, da je najboljši list te vrste v Jugoslaviji.

O »Kresnicah« trdi ocenjevalec, da je zbirka raznih zanimivosti po svetu, da je to knjiga, ki je napisana v lepem, razumljivem jeziku, v lahkem slogu in prav zanimivi obliki. Knjiga je polna slik, ki ilustrirajo posamezne članke in tako je zanimiva tudi za odrasle.

O »Pastircih« pravi, da je Bevk pokazal vse vrline odličnega pripovednika, ki zna podati osebe plastično, živo in resnično. Psihologija otroka je točna in razvoj dogajanja logičen kot ga zna podati le umetnik, ki ima priliko, da živi z otroki in jih pozna iz bližine. Pri kompoziciji in dikciji se pozna rutiniranega pisatelja, ki mu tehnične strani pisanja ne delajo nobene težke več, saj je Bevk najplodnejši jugoslovanski književnik. »Pastirci« so ena najboljših knjig naše mladinske literature.

O slikanici »Kralj Honolulu« pravi, da jo bodo čitali z uživanjem tudi starejši otroci.

Vzgoja stanovske zavesti, ki je za moralni niveau stanu neprecenljive vrednosti, je mogoča le v stanovski organizaciji

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pey Vse članstvo, ki je vzelo na minulem tečaju s seboj note, vljudno prosimo, da skladbe našudirajo doma brezhibno. Oni člani(ce), ki nimajo glask, prosimo, da se zglasijo po dopisnici, da jim zamoremo dostaviti note po pošti.

K sprémembam našega prvotnega načrta tečajev, nas silijo redukcije plač.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?